

LA CREU DE LA CONFRARIA DE SANTA LLÚCIA DE MONTBLANC

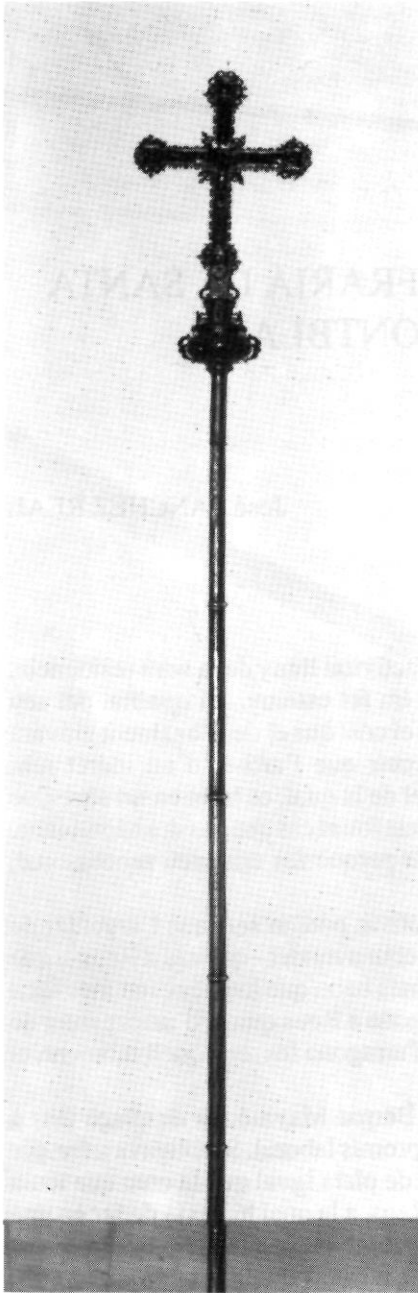
José SÁNCHEZ REAL

Que un artista desenvolupi la seva activitat lluny de la seva residència, separat del seu obrador ordinari, no és un fet estrany. La qualitat del seu treball pot ser suficient perquè justifiqui el cost que el desplaçament gravarà el preu de l'obra. Però també pot succeir que l'artista d'un indret rebí l'encàrrec de realitzar una obra, el model de la qual, es trobi en un altre lloc diferent al lloc de la seva residència. Aquest fou el cas que passà a Montblanc, quan es buscà un argenter de Tarragona perquè fes una creu processional, similar a una altra que tenien a Reus.

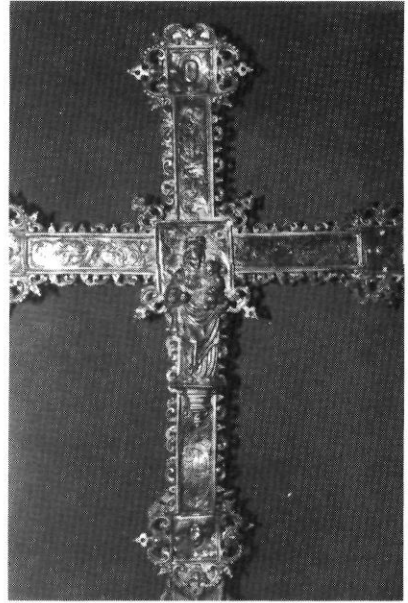
Les raons que ho podien haver motivat podien ser: que l'argenter de Tarragona hagués fet la creu que es trià com a model –que era a Reus–, que hagués estat el que hagués ofert el preu més baix, que hagués estat més fàcil el desplaçament d'un argenter de Tarragona a Reus que el d'un argenter de Montblanc a Reus, o, que l'argenter de Tarragona fós, en aquell moment, el de més prestigi.

El 1628 l'argenter de Tarragona, Bernat Maymó, es desplaçà fins a Montblanc a fi i efecte de firmar un compromís laboral. S'obligava a fer, per a la Confraria de Santa Llúcia, una creu de plata igual que la creu que tenia la Confraria dels Peraires de la Vila de Reus, a la qual hi havia de fer en una banda Crist crucificat i a l'altra, la Verge amb el Nen.

L'obra encomanada al mes de maig s'havia d'entregar en un termini curt, dos dies abans de la festivitat de la Verge d'agost; rebria una gratificació en cas de ser puntual i complidor, i, en cas contrari, s'imposava una pena

Fotografia 1.- Creu de la Confraria de Santa Llúcia.

Fotografia 2.- Detall del revers de la creu.

Fotografia 3.- Magolla de la creu.

depenent del retard amb que entregués l'obra.

DESCRIPCIÓ DE LA CREU

El document, que es troba al registre del notari J. Alba detalla l'encàrrec de la següent manera:

(...) creu de plata conforme la dels peraires de la vila de Reus, so és, en una part de dita creu un Christo y a la altre part Nostra Senyora de la Serra y lo manech de plata ab sis canons ab sos botons, la qual creu ha de ser: so és, entre creu y canons y manech de set marchs poch més o manco que prenen summa de denou marchs y per quiscun march que entrarà en lo manech a rahó per cada march de setse reals march (...)

Hem de remarcar el fet que el treball de la creu es valorava més que el que s'havia de fer al mànec. Com a bestreta l'artista rebé seixanta lliures (Apèndix documental, document I).

La creu de la Confraria de Santa Llúcia es conserva actualment a l'església de Santa Maria. El conjunt de la creu i el mànec (Fot. 1) té una longitud de 261 cm. El mànec és format per 6 canalons de plata, amb un diàmetre d'uns 3 cm i de longituds diferents: 40, 35, 37, 39, 33 i 15 cm, ajuntats per uns encaixos més amples, d'uns 4 cm. La creu amida 61 cm d'alt i 36 cm d'ample, és per tant de proporcions llatines; els extrems quadrats de la creu són perfilats amb ornamentació barroca. L'anvers presenta al mig a Jesucrist crucificat, i al revers una imatge de la Verge i el Nen amb sengles corones, seguint un model iconogràfic propi de l'època (Fot. 2). La magolla té forma d'orsa o gerro ovoide, amb quatre anses disposades en equidistància verticalment, delimitant quatre espais; en un d'ells hi ha, repusada dins d'un òval, la imatge de Santa Llúcia, i, fent de vorada hi ha una inscripció:

ES DE LA COFRADIA DE SANTA LLUCIA

A l'altre espai i dins d'altre òval semblant, en el qual hi ha repusada la imatge de la Verge de Montserrat amb el Nen, asseguda damunt les muntanyes de Montserrat (Fot. 3), hi ha també altra vorada a la qual hi llegim:

FONC FETA EN LO ANI DE 1628

ALTRES DETALLS

La Confraria es volgué assegurar de tal manera que si, un cop feta la creu aquella no els agradava, l'argenter havia de fer-se càrrec de tots els danys i perjudicis que això motivés, restant la confraria lliure de poder encarregar l'obra a un altre artista, tot a costes de dit Maymó.

Entregada l'obra, l'argenter demanà que se li completés el pagament del seu treball; per això la Confraria es veugué obligada a demanar un préstec de vint-i-dues lliures i deu sous a la confraria de la Sang de Jesucrist de Montblanc, amb la creació d'un censal (Apèndix documental, document II).

Pel que fa a Bernat Maymó podem indicar que se'l sap autor, junt a mestre Ros de Barcelona, d'una imatge de plata de Santa Tecla que es féu a la Seu de Tarragona amb la plata de la sagristia de la Catedral que no feia cap servei (CAPDEVILA I FELIP, Sanç: *La Seu de Tarragona*, Bibl. Balmes, Barcelona, 1935, pp. 92-93); uns anys abans, el 1614m havia entregat al Capítol catedralici una imatge de plata de la Verge de la Concepció, que havia estat encarregada per l'arquebisbe Joan Vich: tenia un pes de 36 marcs i dues unces, una alçada de tres pams; el treball que havia fet en dita obra ascendí a cent lliures (*Ibidem, idem*).

APÈNDIX DOCUMENTAL

I

21, maig, 1628

Els procuradors de la confraria de Santa Llúcia pacten amb l'argenter Bernat Maymó, de Tarragona, la fabricació d'una creu de plata. L'argenter otorga àpoca de seixanta lliures.

Lo honorable Bernat Maymó, argenter de la ciutat de Tarragona, constituït personalment en la vila de Montblanch per ferma, vallida estipulació convé y en bona fe promet als honorables mossèn Hyasinto Roig, notari, Llois Pobblet menor, Toni Llord presents y Joseph Montaner absent com a procuradós de la devota Confraria de Santa Llúcia de la present vila y als honorables Pere Moja, Joseph Sanjanís menor, Joseph Banquer presents y Joseph Martí absent y als seus successors en semblat offici etcetera.

Es a saber que los ha de fer una creu de plata conforme la dels peraires de la vila de Reus, so és: en una part de dita creu un Cristo y a la altre part Nostra Señora de la Serra y lo mànech de plata ab sis canons ab sos botons, la qual creu ha de fer, so és, entre creu y canons y mànech, so és, la creu de dotse marchs de plata poch més o manco y lo mànech de set marchs més o manco que prenen summa de denou marchs, y per quiscun march que entrarà a la creu a rahó de trenta reals per march y la que entrarà en lo manech a rahó per cada march de setse reals march de mans.

E més dita creu a de ser marcada al rebrer aquella etcetera.

E més los dits procuradós y elets prometen pagar lo valor de la plata entrarà en dita creu, so és, que ara de present li donen 60 lliures com ja ne fermarà dit Maymó apocha y les restants sempre i quant dit Maymó envia a cercar plata o dinés per dita creu entés que de las mans no.n prometen donar cosa fins sie acabada dita creu y lo que toque a la plata a rahó de devuit sous onsa dic 18 sous, y per attendre y complir dites cosses lo dit Maymó ne oblligue tots sos béns ab escriptura de ters y per maior securetat de cosses ne done per fermansas a mossèn Honofre Vilar, argenter de la ciutat de Taragona y a Joan Andreu texidor de Ili, de Monblanch que presents

accepten y obligen sos béns ab scriptura de ters renunciant a la lley que diu que primer sia convengut lo principal que la fermansa e ab scriptura de ters tant principal com fermanses en los béns tantsolament y tinga forsa y valor dita scriptura de ters si lo dia o festa de Nostra Señora de Agost dit Maymó no aurà feta la dita creu perficcionada y acabada com està capitulat no obstant les 5 lliures de pena se ha posades y que sian executades per totes les pecúnies constarà dit Maymó tenir per la fàbrica de dita creu y aquelles age de restituir y que dits procuradós patiran e dita confraria pera fer dita creu en virtut de dita scriptura de ters se pogan executar tam que declarin la qual fan y fermen en la cort del magnífich veguer de la present vila y de altres corts y los fermants renuntian etcetera y ab totes les renunciations y clàusules necessàries en semblats actes acostumades en posar y los dits procuradós y elets ne obliguen per dites cosses los béns de la dita confraria y així tots obligaren y juraren etcetera fiat large etcetera.

Testes Jacobus Marsallés chirurgus et Jacobus Sabater agricola Montisalbi

Dictis die et anno etcetera

Iten cum alio instrumento dictus Bernardus Maymo gratis etcetera firmavit apocham dictis procuratoribus et elets et suis de recepto de sexaginta libris monette Barchinone per dictum Maymo receptis in presentia notarii et testium infrascriptorum receptus et illa firmatus etcetera

Testes Gabriel Masaguer et Joannes Andreu Montisalbi

Arxiu Històric de Protocols de Tarragona. Fons Notarial de Montblanc, núm. 3523, notari Joan alba (1628-1630), ff. 58-60.

II

4, desembre, 1638

La confraria de Santa Llúcia manlleua a censal diners a la Confraria de la Sang de Jesucrist, a fi de pagar les despeses que ocasionà la fabricació de la creu.

Josephus Marti, Josephus Montaner Antonius Llord et Gabriel Oller, procuratores devote confratie de Sancta Llúcia dela present vila de Montblanch diòcesis de Tarragona, com a tenint llegítim poder del capítol de dita confraria al darrer de noembre de dit any al qual se ha relatió en dit nom y per subvenir ales necessitats de dita confraria y en particular per a acabar de pagar y satisfèr una creu de plata que fa mossèn Bernat Maymó argenter de Tarragona pera dita confraria agen de menester dinés y no agen trobat millor ni més comoditat sinó vint y dos lliures deu sous que la confraria de la Sanch de Jesucrist té pera dexar e així com ja tingan lo si dels procuradós y capítol de dita confraria de la Sanch prenen a for de sensal dites 22 lliures 10 sous

moneda barcelonesa, a pentió quiscun anys de vint y dos sous sis dinés annuals rendals y perpetuals en favor de dita confraria de la Sanch de Jesucrist eo de sos procuradós que vuy són Jaume Valmanya, Joseph Janer, Gabriel Oseres y Pere Ferigola y als successors en semblat offici y a dita confraria, lo qual sensal de vint y dos lliures deu sous dexten dits Valmanya, Oseres, Janer y Ferigola en lo dit nom de aquelles altres tantes y semblats 22 lliures 10 sous que lo honorable en Lloís Pobblat maior los a quitat y lloit del sensal de consemblant quantitat que.ls feye cada any de preu de dites 22 lliures 10 sous pentió 1 lliura 2 sous 9 [dinés] per un encarregament de una vinya avie comprada de Francesch Valero com conste més llargament del acte del dit encarregament en favor de dita confraria de la Sanch de Jesucrist en poder de mossèn Joan Mestre notari de la present vila, dia y any en aquell cotengut al qual se ha relatió.

La qual venda fan etcetera y prometen pagar quiscun any la pentió de 1 lliura 2 sous 6 [dinés] sots obligatió dels béns de la dita confraria de Santa Llúcia y prometen també de lloir-lo y quitar-lo del dia que.s fa lo present contracte a dos anys primer vinent ab promessa que si fan al contrari de apreciar-los de nou los béns que voldran de la dita confraria fiat cum omnibus renuntiationibus et clausulis juxta estillum etcetera firmarunt etcetera actum etcetera

Testes Gabriel Maseguer et Amator Andreu, Montisalbi

Arxiu Històric de Protocols de Tarragona. Fons Notarial de Montblanc, núm. 3523, notari Joan alba (1628-1630), ff. 144-145.